

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, de Oradea

Oradea, 27 septembrie

Seria I, Anul XX, Nr. 3 (275), 2016

EPISCOPUL VIRGIL BERCEA LA ÎNTÂLNIREA CU PAPA FRANCISC

Din sumar:

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;

Poezia lui George Coșbuc, izvor de înnoire sufletească - pag. 4-6;

Comunicarea și relațiile părinți - copii - pag. 9; Ioan Constantin Giurgiu - pag. 18-19.

Mesajul Preasfinției Sale Virgil adresat preoților și credincioșilor pentru Ziua Mondială de Rugăciune pentru Pace

„Pacea lui Cristos, la care ați fost chemați într-un singur trup, să stăpânească în inimile voastre”

(Coloseni 3, 15)

**Preacucernici Părinți,
Iubiți credincioși,**

În data de 20 septembrie 2016 Sfântul Părinte Papa Francisc va participa la Assisi la încheierea întâlnirii interreligioase intitulate „Sete de pace. Religii și culturi în dialog”. Această întâlnire, promovată de Comunitatea „Sant'Egidio”, în colaborare cu comunitățile franciscane din Assisi, va culmina cu o Zi Mondială de Rugăciune pentru Pace.

În acest sens, Episcopia Greco-Catolică de Oradea, împreună cu întreaga Biserică Catolică din România, va înălța rugăciuni pentru a cere Domnului darul păcii pentru lumea întreagă.

Astfel, marți, 20 septembrie 2016, preoții vor celebra Sfânta Liturghie pentru pacea lumii. În fiecare Parohie va fi organizată o oră de rugăciune pentru pace (se poate celebra Paraclisul Maicii Domnului sau Acatistul Maicii Domnului, Canonul Îngerului Păzitor sau Adorație Euharistică). La finalul Sfintei Liturghii se va recita următoarea Rugăciune pentru Pace:

Doamne Dumnezeu părinților noștri, cel bogat în milă și în bunătate, Ziditorule a toată făptura cea văzută și nevăzută, Domn al Păcii și al Vieții, Oceanul cel nemărginit al Iubirii!

Tu L-ai trimis pe pământ pe Unicul Tău Fiu, pe Domnul și Mântuitorul nostru Isus Cristos, care și-a dat viața Sa pentru toată lumea. El ne-a învățat să ne iubim unul pe altul și să nu răsplătim răul cu rău.

Ascultă strigătul robilor tăi, care cer îndurare și pace, pentru lumea întreagă și pentru Biserica Ta. Pentru rugăciunile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria și pentru ale tuturor Sfinților Tăi, Te rugăm Mult milostive Doamne, iartă-ne nouă toată greșala cea de voie și fără de voie și oprește războiul și mânia, potolește toată răutatea și dezbinarea peste tot pământul.

Cu Harul Sfântului Tău Spirit împlânzește inimile oamenilor înrăiți, oprește cu Puterea Ta Dumnezeiască toată lucrarea cea rea a vrăjmașilor văzuți și nevăzuți, care doresc războaie și stăpânire cu nedreptate. Fă să fie pace, Doamne, dragoste și bună înțelegere în casa noastră, între conducătorii țărilor și între toate popoarele.

Dăruiește-ne înțelepciune și dragoste, unul către altul, ca în pace să trăim, luminează-ne mintea noastră, ca să te iubim pe Tine din tot sufletul și pe aproapele nostru ca pe noi înșine, că Tu ești Împăratul păcii și Mântuitorul sufletelor noastre și Ție Mărire și mulțumire îți înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Spirit, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Cerând bunului Dumnezeu, prin mijlocirea Maicii Preacurate, darul păcii, rămânem uniți în rugăciune și în comuniune de slujire.

† **Virgil BERCEA**
Episcop

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu, Ioan Măgherușan

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

Iubirea milostivă este singura cale de parcurs

21.09.2016

Iubiți frați și surori, bună ziua!

Am ascultat textul din Evanghelia lui Luca (6,36-38) din care este luat motoul acestui An Sfânt extraordinar: Milostivi ca Tatăl. Expresia completă este: „Fiți milostivi precum Tatăl vostru este milostiv” (v. 36). Nu este vorba de un slogan de efect, ci de o angajare de viață. Pentru a înțelege bine această expresie, putem s-o confruntăm cu aceea paralelă din Evanghelia lui Matei, unde Isus spune: „Așadar, fiți desăvârșiți precum Tatăl vostru ceresc este desăvârșit” (5,48). În așa-numita predică de munte, care se deschide cu Fericirile, Domnul învață că desăvârșirea constă în iubire, împlinire a tuturor preceptelor din Lege. Tot în această perspectivă, sfântul Luca explică faptul că desăvârșirea este iubirea milostivă: a fi desăvârșiți înseamnă a fi milostivi. O persoană care nu este milostivă este desăvârșită? Nu! O persoană care nu este milostivă este bună? Nu! Bunătatea și desăvârșirea se înrădăcinează în milostivire. Desigur, Dumnezeu este desăvârșit. Totuși, dacă îl considerăm astfel, devine imposibil pentru oameni să tindă la acea desăvârșire absolută. În schimb, a-l avea în fața ochilor ca milostiv, ne permite să înțelegem mai bine în ce constă desăvârșirea sa și ne stimulează să fim ca El plini de iubire, de compasiune, de milostivire.

Dar mă întreb: cuvintele lui Isus sunt realiste? Este cu adevărat posibil a iubi așa cum iubește Dumnezeu și a fi milostivi ca El? Dacă privim istoria mântuirii, vedem că toată revelația lui Dumnezeu este o iubire neîncetată și neobosită față de oameni: Dumnezeu este ca un tată sau ca o mamă care iubește cu iubire insondabilă și o revărsă din belșug asupra fiecărei creaturi. Moartea lui Isus pe cruce este culmea istoriei de iubire a lui Dumnezeu cu omul. O iubire așa de mare pe care numai Dumnezeu o poate realiza. Este evident că, raportată la această iubire care nu are măsură, iubirea noastră mereu va avea lipsuri. Dar când Isus ne cere să fim milostivi ca Tatăl, nu se gândește la cantitate! El le cere discipolilor săi să devină semn, canale, martori ai milostivirii sale.

Și Biserica nu poate decât să fie sacrament al milostivirii lui Dumnezeu în lume, în orice timp și față de toată omenirea. De aceea, fiecare creștin este chemat să fie martor al milostivirii, și asta are loc în drumul de sfințenie. Să ne gândim la câți sfinți au devenit milostivi pentru că și-au lăsat umplută inima de milostivirea divină. Au dat trup iubirii Domnului revărsând-o în necesitățile multiple ale omenirii suferinde. În această înflorire a atâtor forme de caritate este posibil să percepem reflexiile feței milostive a lui Cristos. Ne întrebăm: Ce înseamnă pentru discipoli a fi milostivi? Este explicat de Isus cu două verbe: „a ierta” (v. 37) și „a dăru” (v. 38).

Milostivirea se exprimă, înainte de toate, în iertare: „Nu judecați și nu veți fi judecați; nu condamnați și nu veți fi condamnați, iertați și veți fi iertați” (v. 37). Isus nu vrea să răstoarne cursul dreptății umane, totuși le amintește discipolilor că pentru a avea raporturi fraterne trebuie

suspendate judecățile și condamnările. De fapt, iertarea este pilastrul care susține viața comunității creștine, pentru că în ea se arată gratuitatea iubirii cu care Dumnezeu ne-a iubit cel dintâi. Creștinul trebuie să ierte! Dar pentru ce? Pentru că a fost iertat. Noi toți care suntem aici, astăzi, în piață, am fost iertați. Fiecare dintre noi, în propria viață, a avut nevoie de iertarea lui Dumnezeu. Și pentru că noi am fost iertați, trebuie să iertăm. Recităm asta în fiecare zi în Tatăl Nostru: „Iartă-ne păcatele; ne iartă greșelile noastre precum și noi iertăm greșiților noștri”. Adică a ierta ofensele, a ierta atâtea lucruri, pentru că noi am fost iertați de atâtea ofense, de atâtea păcate. Și astfel este ușor să iert: dacă Dumnezeu m-a iertat, pentru ce nu trebuie să-i iert pe alții? Sunt eu mai mare decât Dumnezeu? Acest pilastru al iertării ne arată gratuitatea iubirii lui Dumnezeu, care ne-a iubit cel dintâi. A judeca și a condamna pe fratele care păcătuiește este greșit. Nu pentru că nu se vrea recunoașterea păcatului, ci pentru că a-l condamna pe păcătos rupe legătura de fraternitate cu el și disprețuiește milostivirea lui Dumnezeu, care în schimb nu vrea să renunțe la niciunul dintre fiii săi. Nu avem puterea de a-l condamna pe fratele nostru care greșește, nu suntem mai presus de el: mai degrabă avem datoria de a-l recupera la demnitatea de fiu al Tatălui și de a-l însoți pe drumul său de convertire.

Bisericii sale, nouă, Isus ne indică și un al doilea pilastru: „a dăru”. A ierta este primul pilastru; a dăru este al doilea pilastru. „dați și vi se va da [...] cu măsura cu care măsurați, vi se va măsura și vouă” (v. 38). Dumnezeu dăruiește dincolo de meritele noastre, dar va fi și mai generos cu aceia care aici pe pământ au fost generoși. Isus nu spune ce li se va întâmpla celor care nu dăruiesc, însă imaginea „măsurii” constituie un avertisment: cu măsura iubirii cu care dăm, noi înșine suntem cei care decid cum vom fi judecați, cum vom fi iubiți. Dacă privim bine, există o logică coerentă: în măsura în care se primește de la Dumnezeu, se dăruiește fratelui, și în măsura în care se dăruiește fratelui, se primește de la Dumnezeu!

De aceea iubirea milostivă este singura cale de parcurs. Câtă nevoie avem cu toții să fim un pic mai milostivi, să nu-i bârfim pe alții, să nu judecăm, să nu-i „jumulim” pe alții cu criticile, cu invidiile, cu geloziile. Trebuie să iertăm, să fim milostivi, să trăim viața noastră în iubire. Această iubire permite discipolilor lui Isus să nu piardă identitatea primită de la El și să se recunoască drept fii ai aceluiași Tată. În iubirea pe care ei o practică în viață se reverberează astfel acea Milostivire care nu se va sfârși niciodată (cf. 1Cor 13,1-12). Dar nu uitați asta: milostivire și dar; iertare și dar. Astfel inima se lărgeste, se lărgeste în iubire. În schimb egoismul, furia, fac inima mică, ce se împietrește ca o piatră. Ce preferați voi? O inimă de piatră sau o inimă plină de iubire? Dacă preferați o inimă plină de iubire, fiți milostivi!

Traducere de pr. Mihai PĂTRAȘCU

www.ercis.ro

Otilia BĂLAȘ

Poezia lui George Coșbuc, izvor de înnoire sufletească - 150 de ani de la nașterea poetului -

„Mai presus de toți stă incontestabil marele talent al poetului George Coșbuc” (Titu Maiorescu)

„V-ați scoborât prin voința voastră la București, între noi, de pe înălțimile frumoase și românești ale plaiurilor de la Năsăud”, îi amintea Constantin I. Istrate, președintele Academiei Române, lui George Coșbuc, la intrarea poetului în Academie.

Într-o străfulgerare de gând și o bătaie a inimii, Ardealul tot, atât de drag lui Coșbuc, era cu el ...

Venise în Capitală cu ceva ani în urmă, în 1889, anul în care s-a stins din viață Mihai Eminescu ...

A venit Coșbuc ca să aducă în lirica românească o notă nouă, originală și tânără, o poezie care reprezintă „după Țiganiada lui Budai Deleanu o nouă contribuție specifică, masivă a Transilvaniei la poezia națională”; în acel moment, lirica lui Coșbuc era percepută ca o compensare ...

A venit Coșbuc cu credința sa, cu iubirea de viață și bucuria de a trăi, aducând în anii poeziei moderne cu orașe obosite și triste, seninătatea și echilibrul care aminteau înălțimile clasicismului antic.

George Coșbuc s-a născut la 20 septembrie 1866, într-un sat grăniceresc din apropierea Năsăudului, Hordou (George Coșbuc, azi) de pe valea Sălăuței, vale ce curge năvalnic de pe vârful Țibleșului, curge printre pietre, saltă și cade în mici cascade, grăbită să sporească apele Someșului Mare. Este oglinda arinilor, a sălcilor și a pădurilor de fagi, a bucuriilor și amărăciunilor oamenilor cărora le însoțește drumurile vieții. Vuind, „intră în vaduri repezi” în Hordou; intră și azi așa cum intra și în urmă cu 150 de ani, când, în casa Preotului greco-catolic Sebastian și a preotesei Maria Coșbuc, fiica preotului Avacum din Telciu, venea pe lume al optulea copil din cei 12, George Coșbuc, viitorul poet al Ardealului și al Țării.

Astăzi suntem într-un moment aniversar, cu emoție și bucurie omagiem pe George Coșbuc, unul dintre cei mai mari poeți români și, deopotrivă, fiul al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice.

Documentele atestă că, după tată, este descendentul a zece generații de preoți, iar după mamă, avea în urmă cinci generații de preoți. Surprins, George Călinescu, în „Istoria literaturii”, spune: „mai toți din familie, frați și cumnați, erau capete cu lumină și popi”. Așa se explică „dorința popescului tată” ca noul născut să devină preot și să-și urmeze destinul pornind de la Blaj așa cum făcuse el.

Deosebit de dotat, la cinci ani, George Coșbuc știa să citească. Va începe Școala primară în Hordou, dar, din cauza sănătății fragile, va continua să studieze un an acasă, cu un profesor, chiar de acum și limba germană, și pianul. Următoarele clase le va continua la Telciu și la Școala Normală din Năsăud. Liceul l-a urmat la „Gimnaziul Superior Greco-Catolic Românesc” din Năsăud, liceu

confesional patronat de Biserica Română Unită. Sunt anii în care Coșbuc citește foarte multă literatură română și universală, manifestă interes deosebit pentru clasicii greci și latini și pentru literatura germană. Sunt și anii când începe să scrie poezii.

S-a bucurat de considerația profesorilor și a colegilor; în clasa a VI-a (astăzi, a zecea), a fost admis în Societatea de lectură „Virtus Romana Rediviva”, din care făceau parte numai elevii ultimelor două clase de liceu. În anul 1882 devine vicepreședintele Societății, iar în anul următor, președinte. Societatea publica revista „Muza Someșană”, în care apăreau încercările literare ale elevilor - este revista în care Coșbuc își va vedea scrise primele poezii - în anii de liceu a creat peste 160 de poezii.

La 15 ani a debutat cu o poezie în foaia pedagogică „Școala practică” și va continua să publice în mai multe reviste transilvănene, printre care și în „Familia” lui Iosif Vulcan și în „Tribuna” lui Ioan Slavici.

După obținerea bacalaureatului, Părintele Sebastian încearcă să-l înscrie la Seminarul Teologic Greco-Catolic din Gherla, dar, până la urmă, înțelege că alta este chemarea copilului său.

Cu toate că nu a devenit preot, Coșbuc a fost un foarte bun cunoscător al teologiei, al Blajului, al Școlii Ardelene și al Istoriei Bisericii Unite. S-a format în Biserica Unită, gândirea Bisericii sale i-a condus viața și i-a modelat personalitatea.

(continuare în pag. 5)

(urmare din pag. 4)

Concepția sa profund creștină despre viață se regăsește în scrisul său: viața este o luptă conștientă și continuă în numele unui Ideal și al Binelui, susține poetul: „O luptă-i viața, deci te luptă/ Cu dragoste de ea cu dor/ Pe seama cui? Ești un nemernic când n-ai un țel hotărâtor / Tu ai pe-ai tăi! De n-ai pe nimeni,/ Te lupți pe seama tuturor/ ... Trăiesc acei ce vor să lupte;/ Iar cei fricoși se plâng și mor”(Gazel).

Faptele noastre ne asigură viața veșnică, ne spune Coșbuc, căci moarte nu există: „Că-ntreaga lume este plină / De-aceiași gând din Cer adus / În fapta noastră ni e soarta / Și viața este tot, nu moartea” (La Paști).

Ideea este reîntălnită în multe din creațiile sale și în poemul „Moartea lui Fulger”, unde înțelepciunea unui bătrân, mai bătrân ca vremea, îi spune Doamnei îndurerate adevărul adeseori uitat: „El nu e mort! Trăiește-n veci./ E numai dus...” Și continuă „Dar știu un lucru mai pe sus / De toate câte ți le-am spus: / Credința-n zilele de-apoi / E singura tărie-n noi ...”.

Părintele Sebastian i-a transmis iubirea pentru Blaj, această iubire a dus la multe popasuri în citadela spiritualității și culturii românești. Invitat de Părintele Alexandru Ciura, a luat parte, în 1911, la Semicentenarul ASTREI, sărbătorit la Blaj, unde a întâlnit pe cele mai de seamă personalități ale literaturii și culturii noastre: Nicolae Iorga, Ion Luca Caragiale, Octavian Goga, Ion Agârbiceanu, Ștefan Octavian Iosif, Sextil Pușcariu, Simion Mehedinți și Aurel Vlaicu și alții.

Blajului i-a închinat o odă „pendulând între gravitate și glumă”: „Blăjenii-n urmă sunt eminenți / Chiar și-n privința edilității / Au o câmpie a libertății / Trei lămpi de stradă și doi sergenți [...] Și fericitul părinte al meu / Sevastian popa aici învățat-a / Blajul-o, mare e Dumnezeu! [...] Să fii lumină fiilor tăi / Să fii cuptorul / Și de căldură și de țipăi!”

George Coșbuc va deveni student al Facultății de Litere și Filozofie a Universității Maghiare din Cluj (1884). Aici îl are profesor pe renumitul Grigore Silași, admirator al creației populare. Acesta îi trezește tânărului student interesul pentru folclor, care, de altfel, nu-i era deloc străin, Coșbuc a fost și a rămas întreagă viață un om al satului. Grigore Silași îl determină să activeze în Societatea literară „Iulia”, pe care a creat-o și o conducea. Din acești ani începe să-l frământă gândul să creeze o epopee națională: „De când am început să scriu, m-a tot frământat ideea să scriu un ciclu de poeme cu subiecte luate din poveștile poporului și să le leg astfel ca să le dau unitate și extensiune de epopee” (Dumitru Micu, „George Coșbuc”, Editura Tineretului, 1961, p.45).

Întâmpină dificultăți materiale, bursa grănicerească este prea limitată, Părintele Sebastian e sărac ... Părăsește Universitatea și, în 1897, la chemarea lui Ioan Slavici, pleacă la Sibiu ca redactor la gazeta „Tribuna”, care avea colaboratori de mare valoare. În Amintirile sale, Ioan Slavici notează: „George Coșbuc, înzestrat din belșug de

către firea cea darnică, s-ar fi ridicat în toate împrejurările deasupra contemporanilor, n-ar fi ieșit ceea ce a fost dacă nu și-ar fi croit lucrarea vieții în mijlocul acestor oameni cu cultură generală, care toți erau scriitori”.

În paginile revistei va publica multe din poeziile sale, printre care și „Nunta Zamfirei”, poem care atrage atenția lui Titu Maiorescu și îl determină să-l cheme la București. Odată sosit, îl introduce la Convorbiri literare. Fără-ndoială, destinul lui George Coșbuc a intrat într-un alt curs.

Va lucra în cadrul Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, cei mai mulți ani la Casa Școalelor, din scris nu-și putea asigura existența.

În 1897 se căsătorește cu Elena, sora editorului Constantin Sfetea, vor avea un copil, pe Alexandru, deosebit de inteligent și talentat.

Opera sa este tot mai bogată, apar volumele Balade și idile (1893), Fire de tort (1896), Ziarul unui pierde-vară (1902), Cântece de vitejie (1904) - poezii închinat Războiului de Independență, Povestea unei Coroane de oțel (1899), Antologia sanscrită (traduceri) - Rig-Veda, Mahabharata, Ramayana și Sakuntala (1897) .

Ca traducător, se observă predilecția pentru epopee, va traduce Eneida, opera lui Vergilius, Odiseea lui Homer și Divina Comedie a lui Dante traducerea completă va apărea postum. A tradus-o la rugămintea tatălui său, Părintele Sebastian, care căuta să-și procure o carte „a unui italian, Dante, în care se vorbește de Iad, Purgatoriu și Rai”. A reușit să dea tiparului una din cele mai bune traduceri europene a Divinei Comedii, afirmă profesorul universitar, italianul Ramiro Ortiz: „Coșbuc și-a făcut un suflet dantesc, mulțumită căruia frumusețea traducerii lui nu rezultă din fidelitatea cu care a interpretat fiecare cuvânt în parte, ci din tonul general și aproape aș zice de <suflare dantescă> pe care a știut să le-o dea”. Pentru această extraordinară realizare, Coșbuc a învățat italiana și a făcut mai multe călătorii de studiu în Italia. De asemenea, a tradus din literatura germană și maghiară.

Universul creației lui Coșbuc, liric sau epic, își are originalitatea în reflectarea vieții satului ardelenesc, o reflectare cu aspect monografic. Poezia iubirii, cu specificul ei obiectiv, și a naturii ocupă cel mai larg spațiu. Iubirea este simțită profund, uneori împletită cu tristețea, cu incertitudinea, nelipsite sunt candoarea și sfiala, uneori gluma: „Numai una, Nu te-ai priceput, Spinul, La oglindă, Cântecul fusului, Scara, Nunta Zamfirei, Mama, Moartea lui Fulger La pârau, Noapte de vară, Vara, Iarna pe uliță” etc.

Pastelul lui Coșbuc este diferit de ceea ce este pastelul obișnuit - tablou al naturii -, simțul sublimului cosmic face ca adesea pastelul său să capete note de odă, dar, oricum ar fi creat, e prezent omul cu bucuria lui de viață.

Puțini sunt poeții care cântă ca și Coșbuc fericirea Sărbătorilor, a Paștilor, a Crăciunului, sau a momentelor cruciale ale vieții și istoriei noastre.

(continuare în pag. 6)

Poezia...

(urmăre din pag. 5)

Pentru opera sa, la propunerea lui Iosif Vulcan, în 1897, i s-a acordat Premiul Academiei. Înaintea lui Coșbuc, l-au primit doi scriitori: Vasile Alecsandri și Alexandru Odobescu.

În afara creației poetice, George Coșbuc a condus reviste cu rol important în dezvoltarea culturii, astfel amintim „Vatra” (1894-1896), având alături pe Ioan Slavici și Ion Luca Caragiale, și „Sămănătorul” (1901-1910), revistă concepută împreună cu Alexandru Vlahuță. În 1900, la propunerea lui Iosif Vulcan, George Coșbuc devine membru corespondent al Academiei Române, iar la 2 iunie 1916, membru activ. Discursul ținut atunci de George Coșbuc a impresionat puternic și, trecând peste ani, continuă să miște sufletele la orice recitare. Cuvintelor de primire în rândul academicienilor, răspunsul poetului amintește rugăciunea, sau este o rugăciune: „Îți mulțumesc întâi de toate d-tale, Domnule Președinte, pentru frumoasele cuvinte, mai frumoase, poate, decât le merit. [...] Aceste cuvinte sunt pentru mine ca o punere de mână pe capul meu, ca să scoboare asupra mea harul aceluia Spirit care luminează și conduce opera Academiei. Vă mulțumesc și dv., Domnilor membri, că m-ați găsit vrednic să fiu părtaș în mijlocul dumneavoastră, ca să fiu și eu o participantă de suflet în sufletul cel mare al Academiei”.

Poetului care a cântat bucuria vieții, soarta i-a luat bucuria: în 1915 i-a murit fiul într-un accident de auto-

mobilitate, durerea l-a doborât, „din George Coșbuc rămase o schemă palidă, fugară...”

Cu câteva luni înainte de Unirea cea Mare, la 9 mai 1918, s-a stins viața poetului George Coșbuc; a fost înmormântat lângă fiul său, în apropierea mormântului lui Mihai Eminescu.

„Biografia lui George Coșbuc începe nu cu anul nașterii, ci cu anul morții. Cine nu trăiește postmortem, crescând după aceea mereu, nu-i obiect de biografie”, afirmă George Călinescu.

Liviu Rebreanu, care l-a prețuit pe poet și pe om, este cel care a fost, poate, cel mai îndreptățit să mărturisească adevărul despre opera lui Coșbuc, el a spus: „A răsărit deodată, fără să-l știe nimeni, fără să facă ucenicia cafenelelor și bisericuțelor bucureștene. Și a biruit împotriva tuturor celor scufundați în inimații și neputințe. A adus lumină, sănătate, viață. Scrisul lui Coșbuc trăiește și va trăi cât va trăi neamul românesc”.

„Istoria literaturii române de la origini până în prezent”, George Călinescu înlătură orice îndoială sau rețineră în afirmarea valorii poeziei lui Coșbuc prin afirmația: „Poet mare, profund și original, un vizionar al mișcărilor sufletești [...], George Coșbuc a izbutit ca și Eminescu, de altfel, să facă poezie înaltă”.

Și totuși, nu putem încheia înainte de a ne pleca genunchii ca să cerem Tatălui Cerească să întindă peste sufletul bun al poetului mâna Sa cea milostivă.

Pelerinaj la Scăiuș și Maria Radna

Credincioșii Parohiei Greco-Catolice Olosig din Oradea au întreprins sâmbătă, 10 septembrie 2016, un pelerinaj la cele două sanctuare mariane din țara noastră. Pelerinajul propriu-zis a debutat prin celebrarea Sfintei Liturghii în biserica sanctuarului „Maica Domnului, Apărătoarea noastră” de la Scăiuș, unde micul grup de pelerini a fost primit cu multă căldură de preotul paroh Iulian Hașciar. În cadrul Sfintei Liturghii, preotul gazdă a făcut o expunere largă a întregii istorisiri legate de cele două lacrimări a icoanei Maicii Domnului, prima la 30 septembrie 1934, a doua la 15 octombrie 1934, ambele miracole fiind atestate de mărturiile făcute sub jurământ a celor 144 de martori oculari. Cea mai mare curiozitate constă în absoluta convergență a celor mărturisite, cu atât mai mult cu cât aproape toți au insistat pe aceleași detalii.

După ospătarea călduroasă a pelerinilor de către gazdele sanctuarului bănățean, următoarea oprire a fost la Lugoj, având posibilitatea de a fi primiți de către Preasfinția Sa Alexandru Mesian, Episcopul greco-catolic de Lugoj. Preasfinția Sa a făcut o altă amplă prezentare a sanctuarului de la Scăiuș, a Eparhiei Greco-Catolice de Lugoj, precum și a celorlalte realizări în cei peste 22 de ani de episcopat la Lugoj. Nimeni nu a ieșit din reședința episcopală fără binecuvântarea arhi-

erească și câteva cărți oferite cu mult drag de Ierarhul lugojean.

Ultima mare poposire a fost la sanctuarul marian Maria Radna, unde din bunăvoința părintelui paroh Andreas Reinholz, s-a putut oficia rugăciunea Paraclisul Maicii Domnului chiar în fața icoanei Maicii Domnului aflată deasupra altarului central al bazilicii.

Cu toții am mulțumit Maicii Sfinte că ne-a oferit prilejul ca în zilele sărbătorii Nașterii Sale preacurate să ne învrednicească a pași în acele locuri unde și-a manifestat de-a lungul timpului grija și duiosia Sa maternă față de noi oamenii.

Pr. Eduard FISCHER

Ioan DĂRĂBĂNEANU

PASTILA CREDINȚEI

(XV)

Învățătorul – omul care a trăit Fericiile (I)

În caietele cu amintiri ale învățătorului se găsesc evocări grăitoare - și nu puține - ale relației acestuia cu Dumnezeu. Precum ”pâinea noastră cea de toate zilele” așa și întâmplările cele de toate zilele, ori cele de mai multe zile, hrăneau îndumnezeirea învățătorului. S-au întâlnit în timpul rugăciunilor de zi și de noapte rostite de acesta, în citirea repetată a Sfințelor Scripturi, în participarea la Liturghiile duminicale ori în sărbători, în faptele de milostivire. Relatarea acestora nu este destul de revelatoare, destul de profundă. Căutând, aproape cu febrilitate, cea mai potrivită, mai adevărată abordare a relației învățătorului cu Dumnezeu, Acesta – bunul Dumnezeu – mi-a pus în fața ochilor și a inimii cartea preotului profesor C.D. Popian – Linus care începe cu un capitol ce poartă titlul: ”Pagini de Teologie – Fericiile și interpretarea patristică”. Parcurgând, cu ”inima însetată”, acest capitol mi-am dat seama că în viața sa de 94 de ani și 4 luni, învățătorul a fost omul care a trăit Fericiile, cu care începe ”Predica de pe munte a Domnului Cristos”, relatată în Evanghelia Sântului Matei (cap.V, 3-11). Prezentarea relației învățătorului cu Dumnezeu are ca model această interpretare expusă de autorul amintit după tiparul Sf. Ioan Gură de Aur, care aplică Fericiile ”vieții cotidiene a creștinilor”. Succesiunea prezentării Fericiilor, unghiul de abordare, argumentări și definiri, precum și cele mai multe citate urmează calea acestei prezentări după cartea amintită.

”FERICIȚI CEI SĂRACI CU SPIRITUL” scrie Sfântul Evanghelist Matei. Această primă fericire ne trimite, la prima mână, către întrebarea Sfântului Ioan Gură de Aur: ”Și cine sunt cei săraci cu spiritul?”. Ne întrebăm: învățătorul a fost unul dintre cei săraci cu duhul. Analizându-i traseele și faptele vieții sale, ne dăm seama și susținem, fără echivoc că umilirea și auto-micșorarea prin proprie dorință, voință și comportament erau modul de viață obișnuit, aproape la ordinea zilei, pentru învățător. Iată, un fost elev îl definea pe învățător astfel: ”este omul care dacă este călcat pe picior, își cere iertare, că și-a băgat piciorul sub talpa ta”.

În vocabularul învățătorului nu exista expresia ”eu merit” sau ”am meritat”. Mai degrabă se auzea în mod repetat: ”nu merit eu atâta cinste ...”.

La vârsta bătrâneților, cele apropiate de împlinirea secolului, după ce, învățătorul era ”servit” ori spălat de fiul sau nora sa, încerca mereu să sărute mâna cea ajutătoare. Cu câteva zile înainte de a pleca spre cele veșnice, a exprimat, în modul său umil (și original) mulțumirile pentru ajutorul primit. Îi spunea fiului său: ”cred că ai făcut ceva rău în tinerețile tale – în armată ori în studenție – pentru că altfel nu înțeleg cum te-a

pedepsit Dumnezeu să ai grijă de un bătrân neputincios și neghiob ca mine”.

Tot în cartea preotului profesor C.D. Popian – Linus găsim un citat semnat de Cromatius de Aquileea: ”Nu te face fericit sărăcia de nevoie sau necesitatea de-a fi sărac, ci fidelitatea devotată față de sărăcie”. După ce a trăit sărăcia materială, la propriu, în anii de Școală Normală, învățătorul a purtat un respect nedisimulat și constant pentru sărăcie. Ne aducem aminte de cererea făcută de absolventul Școlii normale din Șindriceni (Botoșani), către Ministerul Învățământului de a fi repartizat în cel mai îndepărtat sat din Bihor, ceea ce s-a și întâmplat. Adăugăm spre argumentare și ”visul” de mai târziu, a acestuia, de a fi titularizat în satul Sărăceni (lucru care nu s-a întâmplat).

Poate că învățătorul nu a ajuns la înălțimea deplină a spiritului sărăciei. În puținătatea bogăției sale materiale, a găsit un refugiu de-a fi fericit cu sărăcia sa. Este vorba de cărțile din biblioteca sa care au fost mereu o prioritate, ori de câte ori s-a mutat dintr-un sat în altul sau în timpul refugiului, din vremea Dictatului de la Viena.

”FERICIȚI CEI CE PLÂNG ...” le spunea Cristos, apostolilor și tuturor neamurilor.

Învățătorul a fost omul pentru care auto-recunoașterea meritelor și faptelor erau aproape complet neglijată, fiind mereu ocupat cu recunoașterea imperfecțiunilor sale, cu grija neîndestulării iubirii față de Dumnezeu.

Plânsul învățătorului nu avea substanța evidenței: lacrimile. Era un deplâns față de neajunsurile sale și a celor din jur. Învățătorul privea înapoi, niciodată cu mânie, ci cu regrete, deplângându-și greșelile, păcatele, care, aproape întotdeauna, în concepția personală, primeau dimensiuni mai mari decât cele reale.

Argumentăm această susținere prin evocarea unei întâmplări. Un medic, fost elev, îl întreabă: ”De ce credeți dumneavoastră, domnule învățător că trăiți așa de mult?”. Răspunsul a fost: ”Cred că bunul Dumnezeu știe că eu, încă nu sunt pregătit pentru marea întâlnire”.

Învățătorul deplângea păcatele și răutatea altora. Deplângea cu tristețe blândă, atitudinea Bisericii Ortodoxe de a nu permite credincioșilor greco-catolici să slujească în bisericile lor, construite de Episcopii Greco - Catolici, unele din venituri proprii. Nu înțelegea refuzul Liturghiilor alternative, ori interdicția de-a celebra împreună (preoți ortodocși și greco-catolici) înmormântările, parastasele și alte ceremonii religioase. S-a întristat și a deplâns cazul particular a unui preot ortodox care în scaunul de mărturisire a spus unei credincioase că este mare păcat să frecventeze periodic și

(continuare în pag. 8)

Pelerinaj tradițional la Maria Radna

Pelerinajul credincioșilor greco-catolici din Eparhia de Oradea - comuna Sîntandrei - la Bazilica Maria Radna, din orașul Lipova, județul Arad, cu ocazia sărbătorii Nașterii Sfintei Fecioare Maria, datează de aproximativ 200 de ani. Inițial, pelerinajul se realiza pe jos și dura două săptămâni. În căruțe erau purtați doar copiii, bătrânii, pâinea și apa, iar pelerinii purtau rugăciunea în suflute zi și noapte. Timp de o săptămână se parcurgeau cei 150 de kilometri până la Radna, unde în zilele de 7 și 8 septembrie participau la Sfintele Liturghii și la devoțiuni, iar cealaltă săptămână era destinată întoarcerii.

Pelerinajul nu a fost întrerupt nici în timpul comunismului, cu toate că în această perioadă pelerinajele sau manifestările religioase erau interzise și sancționate, mai ales dacă acestea purtau pecetea unirii cu Roma. Astfel, credincioșii din Sîntandrei mergeau la Radna cu trenul sau cu autocarul, însă destinația trecută pe foaia de parcurs a autocarului era întotdeauna „Băile Lipova”. Aceste băi însă, pelerinii nu le-au văzut niciodată, destinația lor de taină fiind Sanctuarul Maria Radna.

În acest an jubiliar închinat Milostivirii Divine am plecat în zorii zilei premergătoare Nașterii Maicii Domnului spre Bazilica papală „Maica Harurilor” de la Radna în număr de 120 de pelerini, atât din Sîntandrei, cât și din Oradea.

Pelerinajul a fost realizat în manieră tradițională, cu opririle și rugăciunile în fața crucii din curtea bazilicii, cu rugăciunea la Sfânta Fecioară Maria la grotă din fața bazilicii și cu înconjurarea altarului unde se află icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului.

După un timp de rugăciune personală la icoana făcătoare de minuni și după timpul alocat spovezilor, la ora 13:00 a avut loc Sfânta Liturghie la altarul principal al bazilicii, celebrată de părintele Romulus Avram, paroh al Bisericii Greco-catolice din Sîntandrei, părintele Romulus Torjoc și părintele Carol Martin Ofm. conv., de la Mănăstirea Franciscană „Adormirea Maicii Domnului” Oradea. Sfânta Liturghie a fost transmisă în direct la Radio Maria.

La ora 15:30 a avut loc devoțiunea Calea Crucii pe dealul din spatele fostei mănăstiri franciscane, realizată împreună cu pelerini din alte eparhii, fiind prezente aproximativ 200 de persoane. Apoi s-a celebrat un parastas pentru cei adormiți din familiile pelerinilor, după care, în curtea din spatele bazilicii, în fața statuii Sfintei Fecioare Maria am cântat și ne-am rugat împreună cu preoții însoțitori Paraclisul Maicii Domnului.

Seara ne-am întors acasă cu inimile pline de bucurie și împlinire pentru că am reușit să ajungem încă o dată în acest loc minunat, la Sanctuarul Maria Radna!

Florica OMILESCU

Pastila Credinței

(urmare din pag. 7)

Biserica Greco - Catholică. S-a rugat pentru iertarea acestui păcat săvârșit de acest preot, amintindu-și că în perioada când lucra la Biharea el frecventa alternativ cele două biserici.

Dincolo de întristare a trăit o nemerită durere sufletească, plâns fără de lacrimi, când a auzit o relatare a unei întâmplări petrecute la un dialog inter-confesional, ocazie în care un preot ortodox clasifica trecerea învățătorului (în tinerețe) la Biserica Unită cu Roma astfel: ”Și oamenii buni intră în crâșmă”. Cutremurat de această comparație, încărcată de păcat și-a propus totuși să se roage în rugăciunile sale pentru iertarea acestui păcat și a făcut acest lucru chiar și atunci când sănătatea preotului respectiv a fost crunt lovită.

Învățătorul a fost unul dintre urmașii ”**Iertătorului**” și ”**Mângâietorului**” divin oferind mereu celor din jur iertare și mângâiere.

Alin CREȚU

COMUNICAREA ȘI RELAȚIILE PĂRINȚI - COPII

Familia formează primul cadru de referință a copilului. Legătura între acesta și părinți este de o deosebită importanță în toate societățile. Părinții sunt responsabili în a răspunde nevoilor copiilor, în a le oferi oportunități și îndrumări în a învăța să se descurce cu propria suferință, în a-și controla impulsurile și a exersa abilitatea numită empatie. Fenomenele de neglijare, maltratare, neimplicarea din partea unui părinte egoist sau indiferent, disciplina brutală, toate acestea lasă în sufletul copilului răni profunde care vor marca existența lui ulterioară și modul în care va reuși să facă față problemelor.

Relațiile părinte-copil presupun un mecanism deosebit, care e filtrat social. Ele au ca fundament statuarea comunicării în care se realizează un pattern de comportament. În acest cadru, părinții contribuie la socializarea copilului, contribuind la perfecționarea stilului de interrelaționare din copilărie. Este nevoie de abilități sociale reale pentru facilitarea intercomunicării.

Există numeroase cercetări legate de diverse fenomene legate de familie și de influența lor asupra atmosferei și formării trăsăturilor psihosociale ale minorilor (forma, mărimea familiilor, familii dezorganizate, divorț, adopție, copii aflați în plasament familial).

Studii mai de finețe s-au axat pe investigarea unor aspecte legate de relația părinți-copii (raportul satisfacție-conflict, relațiile frate-soră, relațiile cu mama, relațiile cu tata, adolescența ca perioadă a schimbărilor relaționare; variații culturale în statuarea relațiilor părinți-copii).

Psihologii consideră că interrelația are obligatoriu la bază comunicarea. În timpul copilăriei părinții inițiază efectiv copilul în stabilirea relațiilor în familie, extinse apoi la grupul de joacă. În perioada adolescenței, părinții nu mai reușesc să-i supravegheze decât cu mare dificultate. În timpul copilăriei tot ceea ce înseamnă alimentație, procurarea de jucării, curățenie, conversație reprezintă apanajul exclusiv al adultului. Mai apoi, tinerii aspiră la un alt statut decât cel de „copil”, se împotrivesc dorinței celor mari de a nu întârzia, de a nu intra în discuții cu persoane rău intenționate, periculoase, de a avea grijă deosebită pentru studiu, de a nu adopta modele „superficiale”. Părinții vorbesc, transmit foarte mult copilului în timpul micii copilării, când ei învață efectiv să vorbească, să participe la conversație. Copiii pun întrebări la care părinții trebuie să răspundă cât mai adecvat nivelului dezvoltării psihice a acestora. În timpul adolescenței, centrul de greutate al comunicării se deplasează din cadrul familiei la nivelul grupului de colegi și prieteni. În perioada frumoasă, dar și furtunoasă, plină de mari inegalități psihosociale, tânărul devine un adevărat participant la dialog, de multe ori fără să comunice nimic părinților.

Numeroși psihologi au cercetat abilitățile parentale de conduită, regulile și drepturile părinților în speranța decelării efectelor asupra educației, asupra creșterii și statuării unor stiluri, moduri de comportament. În fond, mulți dintre aceștia scriu despre binomul „acceptare – respingere” ca fiind cel mai important în interrelația părinți-copii (inclusiv adolescenți).

Tabel 1 – Reguli pentru părinți și copii cu scopul de a ameliora comunicarea REGULI PENTRU PĂRINȚI / REGULI PENTRU ADOLESCENȚI

Respectați intimitatea adolescentului	/ Respectați intimitatea părinților
Dați sfaturi dar și exemple de comportare	/ Păstrați secretele
Arătați afecțiune față de adolescent	/ Luați în considerare drepturile părinților
Încurajați ideile adolescentului	/ Fiți politicoși cu părinții, mai ales când sunteți în public, în grup
Demonstrați ajutorul emoțional (afectiv)	/ Sprijiniți dorințele lor în absență
Păstrați secretele încredințate	/ Oferiți cadouri și felicitări pentru ziua lor de naștere
Nu fiți exagerat de posesiv	/ Priviți în ochi părinții în timpul conversației
Încercați să tratați adolescentul ca pe un tânăr adult responsabil	/ Vorbiți cu părinții despre probleme sexuale
Uitați-vă în ochii lui în timpul conversației	/ Vorbiți cu părinții despre moarte
Oferiți adolescentului cadouri și felicitări de aniversări	/ Invitați prietenii în casă
Sprijiniți adolescentul când nu este prezent (în absență)	/ Discutați cu părinții despre politică și religie
Vorbiți cu adolescentul despre probleme sexuale și moarte	/ Consultați-vă cu părinții în problemele personale (intime)
Abordați împreună cu adolescentul problemele de politică și religie	/ Respectați aprecierile și evaluările părinților chiar dacă sunt demodate
Considerați-vă responsabil de comportamentul adolescentului	/ Nu va criticați părinții în public
Nu criticați aspru alegerile prietenilor adolescentului	/ Acceptați supravegherea generală (și grija) părinților

Aceste drepturi parentale circumscriu instituției „conduitei părintești”, comunicării între două segmente diferite ca vârstă, statut și rol social, nivel de informare și cultură se referă generic la: **1.** Dreptul de a decide unde și cu cine să locuiască minorul; **2.** Dreptul de a hotărî în legătură cu educația și obligația, îndatorirea de a se ocupa de educația minorului; **3.** Dreptul de a pedepsi în limite rezonabile; **4.** Dreptul și obligația de a proteja și apăra minorul; **5.** Dreptul de a

administra proprietatea minorului; **6.** Dreptul de a consimți sau refuza consimțământul pentru tratamente medicale ale minorului; **7.** Dreptul de a consimți sau refuza în legătură cu adopția; **8.** Dreptul de a consimți sau refuza consimțământul la căsătoria unui minor între 16 și 18 ani; **9.** Dreptul de a se comporta într-un litigiu ca apărător al intereselor copilului; **10.** Dreptul de moștenire a proprietății după deces.

Tabăra ecumenică Loreto 2016

Ediția a opta a taberei ecumenice din Loreto a ajuns la final. Cu această ocazie, am stat de vorba cu câțiva dintre participanții ediției. Le-am cerut să îmi împărtășească ce i-a impresionat și dacă plănuiesc să vină la EcumeniCamp și în anii următori.

Henrietta, din Oradea, a fost la prima ei experiență în Loreto și a fost foarte impresionată de ce a trăit aici, ba mai mult, dorește să își invite și verișorul în taberele viitoare.

Tânăra orădeancă spune că a fost foarte impresionată de vizită la Casa Sfintei Fecioare: “Mi-a plăcut spiritul participanților, și prin spirit vreau să spun energiile lor. Momentele în care am cântat și ne-am rugat Domnului împreună au fost impresionante”.

Tot din Oradea este și părintele Paul, care mi-a împărtășit câteva opinii despre experiențele sale din Tabăra Ecumenică. Vizită la Sanctuarul Fecioarei Maria din Loreto a fost pentru acesta o experiență unică, cu toate că părintele a mai participat până acum la câteva ediții ale taberei. “Și pentru tinerii care vin prima dată în Casa Sfânta este o experiență unică. În acel loc te simți acasă și te simți aproape de Dumnezeu”, spune preotul greco-catolic, vizibil atins de experiență sa în lucrul cu tinerii din Loreto.

Venit cu delegația ortodoxă din Reșița, Dragoș este deja la a patra sa participare în cadrul taberei: “De-a lungul anilor s-a păstrat această atmosfera unită între delegații aici în Loreto, de aceea am ales să vin în continuare. Îmi place mult aici!”, a spus participantul.

“Această tabăra reprezintă cel mai frumos lucru din viața mea, deoarece am reușit să mă apropiu de Dumnezeu, am legat prietenii cu persoane din România, Italia și alte țări.” Întrebat cum s-a simțit în timpul vizitei la Casa Sfânta, Dragoș a spus că acest eveniment reprezintă punctul culminant al taberei, pe care îl trăiește de fiecare dată cu mari emoții, în special pentru că el a dus drapelul României la Bazilică în acest an.

Aflat la a doua sa participare în EcumeniCamp,

Giuseppe din Italia, este foarte încântat de zilele petrecute în Loreto. Reușim să ne înțelegem în engleză, chiar dacă folosim fraze uzuale. Italianul este foarte încântat de rugăciunile ecumenice, făcute în acest an de creștini din delegații romano-catolice, greco-catolice (cu participanți români și maghiari), dar și ortodoxe. “M-am rugat pentru unitate între creștini, pentru prietenii mei, dar și pentru a scăpa de îndoieli” a spus Giuseppe.

Pe lângă rugăciunile în comun, discuții în grupuri și drumeții în împrejurimile localității, participanților din acest an li s-a oferit șansa de a vizita diferite așezăminte locuite de persoane cu nevoi speciale.

Chiara, participantă din Italia, în cadrul vizitei sale la o instituție în care trăiesc femeile cu Sindromul Down, spunea că: “fericirea nu are nevoie de vârstă ca să fie trăită”. De asemenea, Andreea, o tânără româncă a vizitat împreună cu grupul sau o instituție ce se ocupă de persoane ce suferă de boli cu transmitere sexuală. “Această experiență ne-a oferit o nouă perspectivă asupra vieții, speranței și carității”, a spus Andreea.

Aceaste momente le-au oferit participanților noi modalități de a percepe viața și i-a făcut să realizeze cât sunt de norocoși că au avut șansa de a participa la această tabăra.

Bianca DACIN, Cătălina SAS

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2016

OCTOMBRIE

Universală: Pentru ca ziariștii, în desfășurarea profesiei lor, să fie mereu însuflețiți de respectul față de adevăr și de un puternic simț etic.

Pentru evanghelizare: Pentru ca Ziua Misionară Mondială să reînnoiască în toate comunitățile creștine bucuria și responsabilitatea de a vesti evanghelia.

Comuniune spirituală festivă la Ștei

Sâmbătă, 06.08.2016, Parohia Greco-Catolică „Schimbarea la Față” din Ștei a avut bucuria organizării unui dublu eveniment spiritual: Hramul bisericii parohiale și Întâlnirea Protopopială a Reuniunii Mariane.

Sărbătoarea „Schimbarea la față a Domnului nostru Isus Cristos” constituie și hramul bisericii greco-catolice din Ștei. Preoții din Protopopiatul de Beiuș, alături de parohul lor, părintele Ghiurcă Emil, părintele protopop Zima Zorel și predicatorul invitat, părintele Podar Adrian, au concelebrat Sfânta Liturghie, unindu-se cu enoriașii prezenți în adorarea lui Dumnezeu. Uniunea corală „Ioan Bușiția” din Parohia „Sfinții Trei Ierarhi” din Beiuș a condus cântările liturgice, și a susținut un recital spre înobilirea muzicală a momentului festiv, sub dirijarea profesorului Boldiș Zoltan. Cuvântul de învățătură al părintelui Adrian a subliniat contextul biblico-teologic al sărbătorii și a provocat la imitarea personală a acestei schimbări la față, prin convertire și, astfel, prin redobândirea „asemănării cu chipul lui Dumnezeu” după care am fost creați.

După un moment de dialog și agapă, comuniunea credincioșilor a continuat cu Întâlnirea Protopopială a Reuniunii Mariane. După cuvântul de deschidere a părintelui Zorel, s-a dat citire scrisorii doamnei Otilia Bălaj, președinta Reuniunii Mariane Eparhiale, astfel generându-se o comuniune spirituală dincolo de timp și spațiu a fiilor și fiicelor Mariei, Născătoarea de Dumnezeu. Îndemnul de a continua a fi ceea ce prin statut este: „un ajutor temeinic în misiunea preotului unei biserici”, a fost preluat cu responsabilitate în dezbaterile

care au urmat. Omilia părintelui Adrian, mărturiile de credință ai celor prezenți au evidențiat statutul special al Maicii Sfinte în viața creștinului, rolul ei călăuzitor și mijlocitor, atât la nivel comunitar, în Biserică, cât și la cel individual, în viața personală, intrinsec unite. Reprezentanți ai marianiștilor din parohiile Ștei, Petrani, Pocola, Beiuș au prezentat activitățile și angajamentele lor; rugăciunea și caritatea trăită confirmă utilitatea și vitalitatea lor parohială. Ședința de lucru s-a împlinit prin stabilirea unor obiective de slujire și rugăciune, ca sprijin misiunii parohiale a preotului, respectiv prin stabilirea unei organigrame și infrastructuri protopopiale, astfel fiind aleasă ca președintă a Reuniunii Mariane la nivel protopopial, doamna Aneta Sabo, asistată de Maria Țig și Dărăbăneanu Ioan.

www.egco.ro

Hram la Băița

Luni, 15 august 2016, Parohia „Adormirea Maicii Domnului” din Băița a sărbătorit hramul bisericii parohiale.

Glasul clopotelor bisericii parohiale, așezate într-un cadru mirific apusean, a chemat enoriașii la sărbătoarea comunității. Au răspuns chemării un număr mare de credincioși atât locali, cât și din jur, și chiar de alte confesiuni, trăind toți fraternitatea în unicul Mântuitor.

Sfânta Liturghie a fost celebrată de preoți din Protopopiatul de Beiuș, uniți în rugăciune cu parohul, părintele Rostaș Marcel, și părintele protopop Zima Zorel. Cântarea a fost animată de corul bisericesc „Ioan Bușiția” din Beiuș, dirijat de domnul Boldiș Zoltan.

La sfârșitul celebrării liturgice, s-a sfințit statuia Maicii Sfinte, așezată într-o grotă amenajată la ușa bisericii, între treptele ce cuprind ca două brațe materne enoriașii îndreptați spre Domnul sub călăuzirea Sfintei Fecioare Maria.

Lauda și recunoștința față de Domnul au fost trăite, în cuvântul de învățătură, prin atenția acordată Maicii Sfinte, chip al smereniei și al ascultării față de Dumnezeu, dar nu în ultimul rând, întruchipare a căii noastre spre Ceruri și a speranței împlinite a „cele ce crede”.

Pelerinajul anual al tinerilor la Sighet - a 16-a ediție

În cinstea martirilor și mărturisitorilor morți în temnițele comuniste în fiecare an tinerii pornesc într-un pelerinaj pe jos, lung de 165 de km de la Bădăcin la Sighetu-Marmației, cu dorința de a lega între ele localitățile care au dat cei mai mari oameni politici ai României, cu destinația cinstirii prin rugăciune și jertfă a personalităților Bisericii Greco-Catolice și ale neamului nostru care și-au găsit sfârșitul în temnița de la Sighet, devenită astăzi Muzeul Memorial al Victimelor Comunismului și ale Rezistenței.

Ediția din 2016 reunește circa 100 de tineri din toate colțurile țării. Pelerinajul se încheie pe data de 1 septembrie. Localitățile pe unde trec îi întâmpină pe tineri cu emoție și amabilitate, oferindu-le în limita posibilităților mâncare și cazare. Participanții se „înmeară” cu răbdare, iar de Sus, din Cer, capătă putere și rezistență fizică să ducă la bun sfârșit drumul. În acest an cei mai tineri pelerini au 9 ani. Tinerii cântă, se roagă, ascultă prezentările cu caracter istoric și reflecțiile pe care cei din partea locului le pregătesc cu dragoste pentru ei. În fiecare zi celebrează Sfânta Liturghie, se roagă Rozarul și alte rugăciuni.

Drumul până la Sighet pe jos este o acțiune de mare sacrificiu pentru tinerii participanți, deoarece au de înfruntat intemperiiile naturii, arșița, ploaia sau frigul

în zona muntoasă. Cele zece zile rămân o experiență marcantă pentru fiecare, atmosfera de bucurie și de fraternitate devenind un suport motivațional semnificativ.

Părinții Congregației Don Orione din Oradea sunt organizatorii perseverenți ai acestei frumoase acțiuni pentru tineri, cărora li se cuvin cele mai calde mulțumiri pentru toate dificultățile asumate cu responsabilitate de-a lungul anilor.

Cu gânduri bune, din suflet, dragi tineri, vă însoțim de-a lungul drumului!

Florica BODEA

SE AUDE CLOPOTUL BĂTÂND

Generații după generații și-au dăruit dragostea și recunoștința față de acei oameni care au înălțat rostiirea sfântă în universalitate. Modelul înaintașilor a dat strălucire timpului prin demnitatea faptelor și opera lor, constituind un exemplu și un îndemn peste vremi.

Oamenii generatori de spiritualitate au îndrumat societățile, păstrând valorile sacre ale familiei - adevărat laborator care întreține neamul și pământul, perenitatea sufletului nostru și miracolul sfânt al vieții, credința în Dumnezeu și biserica din sufletul nostru.

Dumnezeule, din lumina ta ne hrănim și la dangătul clopotului alergăm la biserica din sat. Ce bucurie este în sufletul credinciosului când în sat se ridică o biserică nouă și clopotele se sfințesc. Astfel vineri, 5 august 2016 la noua biserică ce poartă hramul Sfântului Anton, credincioșii, în număr restrâns au participat la slujba de sfințire a celor două clopote - slujbă oficiată de preacucernicii părinți TEREC MIHAI - părintele paroh și părintele protopop SEICA GHEORGHE, care alături de credincioși și cantorul ANTON MELENTIE au înălțat rugăciuni de mulțumire și laudă bunului Dumnezeu și Maicii Domnului pentru ajutor.

Cele două clopote au fost donate de către familia FARCAȘ TIBERIU, care deși locuiesc departe de țară (Canada) a participat alături de soția sa DIANA și fiica ELISABETH la slujba de sfințire a clopotelor - oameni

mărinimoși care poartă ca pe o comoară sacră în sufletul lor pământul natal, iubirea de Dumnezeu și de semenii.

Mulțumim preacucernice părinte MIHAI TEREC pentru osteneala și interesul dumneavoastră de a ridica o biserică nouă ce poartă hramul „Sfântului Anton”, spre mărirea lui Dumnezeu și folosul credincioșilor.

Paraschiva CĂRBUNAR

Simpozionul „Petru Maior și prietenii”

În perioada 2-3 septembrie 2016 a avut loc la Reghin, simpozionul național „Petru Maior și prietenii”, ajuns la a doua ediție. Simpozionul a fost organizat de Primăria Municipiului Reghin, Consiliul local al Municipiului Reghin, Biblioteca Municipală „Petru Maior”, Universitatea „1 decembrie 1918” din Alba Iulia, Departamentul de istorie, arheologie și muzeologie.

În cadrul lucrărilor simpozionului susținute de oameni de cultură din Transilvania și Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea care a susținut o conferință despre personalitatea de marcă a cărturarului, reprezentant al Școlii Ardelene și protopop greco-catolic de Reghin, Petru Maior.

Au mai susținut lucrări domnul profesor universitar Ioan Buzași, doamna profesor universitar Mihaela Grancea, domnul cercetător științific Remus Câmpeanu și mulți alții. Coordonatorul acestei manifestări a fost doamna conferențiar universitar doctor Laura Stanciu de la Universitatea din Alba Iulia.

Vineri, 2 septembrie, în cadrul manifestărilor a fost vizitată Catedrala Greco-Catolică „Maica Domnului” din Reghin unde a avut loc și săvârșirea Slujbei Parastasului de către Preasfinția Sa Virgil alături de părintele protopop Florin Boitoș.

Biroul de presă

Vizită pastorală în Parohia Valea lui Mihai

În Duminica a XI-a după Rusalii, a „Datornicului nemilostiv”, Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, s-a aflat în mijlocul credincioșilor din Parohia Valea lui Mihai pentru a sărbătorii hramul bisericii.

Preasfinția Sa a fost întâmpinat cu pâine și sare de către credincioșii Parohiei și de către parohul acesteia, ieromonahul Grigorie Borzoș, cu Sfânta Evanghelie și Sfânta Cruce. A urmat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie la care au concelebrat ieromonahul Grigorie Borzoș, părintele protopop al Ierului, Alexandru Duma, părintele protopop al Șimleului, Nicolae Bodea, părintele protopop al Beiușului, Zorel Zima, părintele director al Liceului „Iuliu Maniu”, Alexandru Dragoș, preoții din Protopopiatul Ierului și cei romano-catolici din Valea lui Mihai, Bogdán István și Husztig Róbert.

În cuvântul de învățătura Preasfinția Sa a vorbit despre Maica Domnului, anticipând marea Sărbătoare a „Nașterii Maicii Domnului”, care este și hramul bisericii. Preasfinția Sa a subliniat faptul că: „atributele Bisericii se pot adresa și Fecioarei Maria. Una - pentru că Dumnezeu o alege pe Ea să fie Mama Mântuitorului, Sfântă - Mântuitorul se naște din Ea - Ea fiind fără de păcat, Catolică - Universală, fiind Mama tuturor, Apostolică - pentru că la Coborârea Sfântului Spirit, Maria era alături de apostoli”. De asemenea Preasfinția Sa Virgil a vorbit și despre iertare, îndemnându-i pe credincioși „să ierte cu bucurie, cu lumină, cu generozitate, pentru ca ceilalți să devină mai buni și mai sfinți”.

La sfârșitul Sfintei Liturghii credincioșii au fost unși cu untdelemn sfințit, primind și o iconiță, ca adu-

cere aminte. Alături de credincioșii noștri la acest moment de bucurie a fost prezent și domnul primar al orașului Valea lui Mihai, Nyakó József, precum și preotul ortodox, Popa Marius-Dumitru.

Biroul de presă

O nouă Reuniune Mariană în Eparhie, la Bobota

Se spune că fericirea regăsită este uneori mai puternică decât fericirea care abia a apărut. O astfel de fericire a trăit-o Biserica Greco-Catolică din Bobota la Sărbătoarea Nașterii Sfintei Fecioare Maria, la 8 septembrie.

După zeci de ani, de la suprimarea violentă a Bisericii în 1948, și după alți ani de efort de rezidire a tot ce a fost distrus, la Sărbătoarea Preacuratei de ieri s-a reînființat la Bobota Reuniunea Mariană „Nașterea Sfintei Fecioare Maria”.

La început a fost dorința, apoi a fost rugăciunea, multă rugăciune: Statuia „Maria Rosa Mystica” a trecut și trece de la o familie la alta; Ei, Preacuratei i-a fost încredințată dorința credincioșilor de a avea, ca părinții lor, Reuniune Mariană. Și harul îmbelșugat al Sfintei Fecioare nu a întârziat.

Iubirea față de Preacurata, rugăciunea Sfântului Rozar și devoțiunile mariane s-au păstrat și s-au transmis din generație în generație, cum s-a păstrat și s-a transmis conștiința despre Reuniunea Mariană. Acești credincioși ai Bisericii Unite din Bobota și preoții lor de atunci nu au putut fi uitați, în ziua bucuriei, le-am adus omagiul și rugăciunea noastră.

Trecutul binecuvântat a devenit fundamentul peste care s-a așezat munca ordonată și continuă a „neobositului” Părinte Paroh Anton-Cristian Biru, ca să renască spiritualitatea mariană și noua Reuniune, păstrându-și valorile, să fie în același timp o asociație a Bisericii de astăzi.

În Sărbătoarea Nașterii Preacuratei, noi, cei din Oradea, am fost ca într-un pelerinaj sfânt la Bobota: Părintele Anton Cioba, rector al „Seminarului Teologic Greco-Catolic” Oradea, fratele vicedirector Florin Bode și marianistele Silvia Furtoș și Otilia Bălaș, tot la fel și Părintele Valer Părau și Reuniunea Mariană din Zalău, cu toții dorind să trăim fericirea cu primii membri ai Reuniunii ce urma să fie înființată.

Părintele Anton Cioba a transmis cuvântul și binecuvântarea Preasfinției Sale Virgil Bercea, apoi, cu credință și sfințenie s-a concelebrat Sfânta Liturghie, cântecele domoale ale corului Bisericii „Sfânta Familie” din Zalău au atins sufletele și au întărit rugăciunea.

Primirea în Reuniunea Mariană „Nașterea Sfintei Fecioare Maria” a fost celebrată de Părintele rector Anton Cioba, a fost tulburătoare. Cuvintele de primire: „Vă primesc și vă declar membrii Reuniunii Mariane....” au mișcat inimile noilor marianiste și marianiști, dar și ale celor vechi, care au re trăit momentul ceresc și solemn în care Sfânta Fecioară i-a primit ca fii ai Ei.

În cuvântul din final, președinta Reuniunii Mariane Eparhiale, Otilia Bălaș, a amintit noilor marianiști câteva îndemnuri ale Episcopului Martir Ioan Suci pentru începutul vieții mariane: în viața fiecărui

marianist se cere să intervină o schimbare, o frumusețe nouă în modul în care se trăiește orice zi. La această frumusețe se ajunge privind „cel mai frumos chip de femeie, privind-o pe Preacurata” și meditănd asupra virtuților Ei, urmându-le apoi. Astfel, marianiștii vor deveni o lumină pentru cei din familie, apropiere și Biserică. Și chiar „dacă nu vor putea fi un foc pe vârful de munte, vor fi lampă pentru cei din jur”.

În timpul unei zile să-și găsească clipe de tăcere și singurătate ca să asculte vocea Mariei, și clipe în care să-L cunoască mai profund pe Isus din Evanghelii.

Stăruitor este îndemnul Episcopului pentru rugăciune, știind că „un suflet care se roagă ridică lumea” - rugăciune pentru Papa, Episcopi și Preoți, pentru Biserică; desigur, și rugăciune pentru nevoile personale. Au fost amintite cuvintele mișcătoare din ultimele clipe ale vieții mamei compozitorului Giovanni Batista Pergolesi, autorul celebrei compoziții „Stabat Mater”: „În toate necazurile tale, în orele de tristețe, de rătăcire, de apăsătoare singurătate, ridică-ți ochii, inima și rugăciunile spre Mama Cerească, ce mi-a fost, aici pe pământ întotdeauna puterea”.

Chemarea la apostolat, un apostolat prin care marianiștii să-L facă vizibil pe Isus în lumea secularizată de azi, să o facă cunoscută și iubită pe Sfânta Fecioară, și la un apostolat al bunului exemplu, a încheiat cuvântul și Sărbătoarea Înființării Reuniunii Mariane la Bobota.

Fiicele și fiii Mariei vor găsi felurite modalități ca să-și exprime evlavlia ce o poartă Preacuratei și să fie sprijin Părintele Anton-Cristian Biru în acțiunile spirituale și culturale, în toată activitatea Parohiei.

Suntem recunoscători Parohiei Greco-Catolice din Bobota pentru timpul sfânt pe care l-am trăit împreună și pentru întâlnirea prietenească de la sfârșitul Sărbătorii Mariane.

Cu Blândul Isus, să ne bimevuvânteze Fecioara de Sus!

Otilia BĂLAȘ

Hramul Parohiei din Iaz

În fiecare an, sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului, mult-iubită și cinstită în toate colțurile țării, este ocazie de reîntâlnire în parohia greco-catolică din localitatea Iaz, județul Sălaj.

O veghe de rugăciuni și cântări bisericești a fost pregătită de părintele paroh, Vasile Pop, pentru a deschide evenimentul din acest an. În seara de miercuri de la orele 19.30 un sobor de 7 preoți a celebrat Canonul Penitențial cu pregătirea pentru examinarea conștiinței în vederea unei spovedanii bune, care a fost urmat de Paraclisul Maicii Domnului și de Sfântul Maslu.

Sfânta Liturghie oficiată în praznicul Nașterii Maicii Domnului a adunat credincioși din localitate și din împrejurimi, fiind condusă de 11 preoți între care părintele vicar responsabil cu preoții, Antoniu Chifor, fiii satului: părintele protopop Nicolae Bodea, părintele Cristian Borz, părintele Alexandru Fiț, alături de ceilalți preoți din parohiile învecinate.

După obiceiul locului, la sfârșitul Sfintei Liturghii „se coboară icoana Maicii Domnului” din iconostas pentru a fi sărutată de credincioșii prezenți în timp ce se cântă Paraclisul Maicii Domnului.

Biserica din Iaz, frumoasă și primitoare, oferă un cadru prielnic pentru rugăciune și reflecție deoarece se află în mijlocul naturii liniștite.

Am citit multă emoție pe chipurile credincioșilor deoarece nenumărate au fost dificultățile depășite după anii '90, iar intrarea în normalitatea vieții ecleziastice a fost o dorință arzătoare de-a lungul timpului.

Mulțumiri Bunului Dumnezeu pentru tot ajutorul și mângâierea primită!

Florica BODEA

Pelerinajul Episcopiei Greco-Catolice de Oradea la Roma

S-a desfășurat la Roma, în perioada 9-11 septembrie, pelerinajul național al eparhiilor și diecezelor catolice din România, cu ocazia Anului Sfânt al Milostivirii. Au participat circa 500 de persoane, laici și persoane consacrate, alături de Înalt Preasfinția Sa Ioan Robu, Arhiepiscop Mitropolit de București și vicepreședinte CER, Preasfinția Sa Virgil Bercea, Episcop greco-catolic al Eparhiei de Oradea Mare, Preasfinția Sa Petru Gherghel, Episcop romano-catolic al Diecezei de Iași, și Preasfinția Sa Cornel Damian, Episcop romano-catolic auxiliar la București.

Pelerinii din Episcopia Română Unită cu Roma Greco-Catolică de Oradea au fost însoțiți de părintele Traian Dobrată, viceparoh al Catedralei „Sfântul Nicolae”, părintele Paul Popa, responsabil al Biroului Pastoral și părintele Daniel Bertean, paroh în Zalău. Vineri, 9 septembrie, a avut loc trecerea prin poarta sfântă a Bazilicii Sfântul Petru din Roma, vizitarea Bazilicii și a criptei unde își dorm somnul de veci diferiți Pontifi. A urmat apoi Sfânta Liturghie celebrată de Înalt Preasfințitul Ioan Robu, la altarul Catedrei Sfântului Petru.

Momentul de bucurie a avut loc sâmbătă, la audiența jubiliară din Piața Sfântului Petru, în cadrul căreia Sfântul Părinte Papa Francisc a salutat grupul de pelerini români prezenți: „Adresez un cordial salut pelerinilor din România însoțiți de câțiva episcopi în pelerinaj la Roma cu ocazia Anului Sfânt al Milostivirii. Iubiți frați și surori, a înfăptui milostivirea înseamnă a sluji viața și comuniunea. Fiecare dintre noi poate fi

ferment de viață și mijloc de comuniune în familia sa, la locul de muncă, în parohie și în grupul de apartenență. Vă invit să fiți în viața zilnică un semn vizibil al milostivirii lui Dumnezeu care nu lasă pe nimeni în singurătate și în nevoie. Întăriți prin rugăciune și prin fapte de caritate, să mergem înainte împreună cu toți creștinii pe drumul spre unitate. Vă binecuvântează din inimă pe voi și familiile voastre. Contez pe rugăciunile voastre pentru mine. Lăudat să fie Isus Cristos!”. Sfânta Liturghie a fost oficiată mai apoi de către Preasfinția Sa Virgil Bercea în Biserica „Santo Spirito in Sassia”.

Duminică, în cadrul rugăciunii „Îngerul Domnului”, Sfântul Părinte, după meditația despre fiul risipitor, a salutat din nou grupul pelerinilor români invocând asupra tuturor binecuvântarea apostolică.

Biroul de presă

Salutul papei Francisc adresat pelerinilor români

La audiența jubiliară de sâmbătă, 10 septembrie 2016, papa Francisc a adresat un salut special pelerinilor români care au venit la Roma în aceste zile cu ocazia Jubileului milostivirii. Vineri, 9 septembrie, pelerinii au trecut pragul Porții Sfinte și au participat la Sfânta Liturghie prezidată în bazilica Sfântul Petru de arhiepiscopul de București, IPS Ioan Robu, avându-i alături la altar pe episcopul diecezei de Iași, PS Petru Gherghel, pe episcopul eparhiei de Oradea, PS Virgil Bercea, și pe episcopul auxiliar Cornel Damian. După audiența jubiliară, pelerinii români au mers la biserica "Santo Spirito in Sassia", nu departe de bazilica vaticană, pentru a lua parte la Sf. Liturghie greco-catolică prezidată de PS Virgil Bercea. Să ascultăm acum salutul Sfântului Părinte, citit în limba română de rectorul Colegiului Pontifical "Pio Romano", pr. Gabriel Bubo:

Papa Francisc: *"Adresez un cordial salut pelerinilor din România însoțiți de câțiva episcopi în pelerinaj la Roma cu ocazia Anului Sfânt al Milostivirii. Iubiți frați și surori, a înfăptui milostivirea înseamnă a sluji viața și comuniunea. Fiecare dintre noi poate fi ferment de viață și mijloc de comuniune în familia sa, la locul de muncă, în parohie și în grupul de apartenență. Vă invit să fiți în viața zilnică un semn vizibil al milostivirii lui Dumnezeu care nu lasă pe nimeni în singurătate și în nevoie. Întăriți prin rugăciune și prin fapte de caritate, să mergem înainte împreună cu toți creștinii pe drumul spre*

unitate. Vă binecuvântează din inimă pe voi și familiile voastre. Contează pe rugăciunile voastre pentru mine. Lăudat să fie Isus Cristos!."

Îndemnul papei Francisc adresat participanților la pelerinajul național organizat de Biserica Catolică din România în Anul Milostivirii s-a bucurat de un ecou pozitiv în rândul pelerinilor români, a remarcat episcopul Virgil Bercea, al eparhiei greco-catolice de Oradea, pentru Redacția Română Radio Vatican.

La rândul său, episcopul diecezei romano-catolice de Iași, mons. Petru Gherghel, aflat în mijlocul credincioșilor din România care au participat la audiența jubiliară, a evidențiat atmosfera spirituală deosebit de intensă a pelerinajului și i-a cuprins în mărturia sa pe toți cei care nu au reușit să ajungă la Roma cu această ocazie.

www.egco.ro

Prima Spovadă și Împărtășanie solemnă în Parohia Șumal

Duminică, înaintea de Sărbătorea „Înălțării Cinstitei și de viață făcătoarei Cruci”, comunitatea noastră călugărească și cea parohială a Mănăstirii „Sfântului Nicolae” din localitatea Șumal a îmbrăcat straie de sărbătoare.

După o temeinică pregătire catehetică a celor șase copii (patru fete și doi băieți) de către fratele Ierodiacon Severian DOD, copilașii și-au mărturisit cu o seară înainte păcatele prin Taina Sfintei Spovezi. Îmbrăcați în straie populare, încărcăți de emoții alături de întreaga comunitate parohială au primit Sfânta Euharistie în cadrul Sfintei Liturghii celebrate în ziua de duminică.

Părintele egumen ieromonah Tarciziu ROMAN a subliniat importanța Sacramentului Sfintei Spovedanii în viața creștinului și totodată frecventarea deasă a Sfintelor Sacramente. Aducând aminte părinților trupești că sunt primi răspunzători pentru educarea în cele ale

credinței, nelăsând educația catehetică doar pe seama călugărilor și a preoților.

Mulțumim lui Dumnezeu pentru această minunată zi de sărbătoare, pentru toate darurile primite; părinților pentru încrederea acordată și nu în ultimul rând comunității pentru efortul depus.

www.egeco.ro

Noua conducere AGRU în audiență la Eminența Sa Cardinal Lucian Mureșan

În audiența acordată Delegației AGRU Național – formată din membrii celor șase Eparhii ale Bisericii Române Unite cu Roma, Eminența Sa Cardinalul Lucian Mureșan a binecuvântat, în prezența PS Claudiu Pop, Episcopul Curiei Arhiepiscopiei Majore, noul Consiliu Director al AGRU – ce va coordona activitatea laicului greco-catolic în următorii trei ani (2017-2019).

Întâlnirea reprezentanților AGRU cu Păstorul Bisericii Greco-Catolice a dat prilejul unui dialog extrem de util, înaintea întâlnirii anuale AGRU din 23 și 24 septembrie 2016 la Satu Mare – având ca temă ”Rolul laicului în Biserică”.

Prin activitatea sa de dinainte de 1948 – dar și după 1989, AGRU a propus credincioșilor greco-catolici o cultură a Evangheliei prin reînvișarea voluntariatului și a sprijinului pe care-l acordă necondiționat acțiunilor Bisericii Române Unite cu Roma. De asemenea, AGRU – asociație de inspirație religioasă, este membră a Acțiunii Catolice din România, a SIESC (organizația europeană a profesorilor catolici), a ELF (forumul laicilor euro-

peni) precum și membru corespondent a Pax Romana.

În viziunea AGRU, mărturia creștină se dă prin viața personală a fiecărui membru – iar apartenența la Biserică se poate antrena prin crearea unor prilejuri de întâlnire, a unor proiecte comune - care vor contribui la cunoașterea reciprocă și prosperitatea Bisericii Române Unite cu Roma.

Călin DIACONO, Președinte AGRU Național

Participanți orădeni la Jubileul profesorilor de la Roma

„Nu cu lucruri stricăcioase, cu argint sau cu aur, ați fost răscumparați din viața voastră deșartă, lăsată de la părinți, ci cu scumpul sânge al lui Hristos” – 1 Petru 1, 18-19. Astfel începea Sfântul Părinte Papa Francisc audiența din Piața Sfântul Petru, în data de 10 septembrie 2016, punctul culminant la Jubileului profesorilor din centrele universitare și de înaltă formare, eveniment la care au participat circa cincizeci de cadre didactice din Oradea, universitari și profesori din învățământul preuniversitar, coordonați de către părintele Paul Popa.

La această întâlnire, desfășurată în perioada 7-11 septembrie, au participat mai mult de 1.500 de cadre didactice din peste 61 de țări. Jubileul a fost promovat de către Congregația pentru Educație Catolică, în colaborare cu Biroul pentru Partorația Universitară din Dieceza de Roma. Lucrările s-au desfășurat în cadrul Universității Pontificale Laterane, iar firul conductor a fost Cunoașterea și milostivirea, care se constituie în a treia misiune a învățământului. În Universitatea de Studii Roma Tre au avut loc lucrările celui de-al XIII-lea Simpozion Internațional al profesorilor.

Cunoașterea a fost împletită cu experiențe marcanțe de întâlnire cu Domnul Milostivirii. Profesorii orădeni au participat atât la lucrările celor 22 de sesiuni paralele, propuse de către organizatori Cetății Eterne, cât și la celebrări liturgice în basilicile din orașul celor șapte coline.

Un moment special a fost celebrarea liturgică din Biserica Sfântul Spirit din Roma, unde pelerinii români la Roma au participat la Sfânta Liturghie solemnă al cărei celebrant principal a fost Preasfințitul Virgil Ber-

cea, episcopul de Oradea. Acesta a precizat că Roma înseamnă acasă pentru noi toți; ideea a fost întărită și de mesajul eminenței sale cardinalul Leonardo Sandri.

Libertatea adevărată nu trebuie înlocuită cu false libertăți, răsună și acum cuvintele Sfântului Părinte. Prin sacrificiul său, Hristos ne-a ridicat la demnitatea de fii ai lui Dumnezeu. Sacrificat pentru noi, Domnul ne-a oferit o nouă viață care constă din iertare, iubire și bucurie. Aceste trei coordonate ar trebui să ghideze întreaga viață umană.

Momentele de bucurie din Roma au fost întregite de întâlnirea cu Preasfințitul Virgil lângă o fântână din Piața Sfântul Petru. Acesta, ca un părinte, ne-a salutat și îmbrățișat.

La Roma, ne-am bucurat împreună de binecuvântările unui Dumnezeu milostiv și generos. Noi, profesorii, ne-am întors acasă cu speranța și credința vii de a oferi celor pe care îi formăm ceea ce am primit gratuit... cunoaștere și milostivire.

Preot Adrian PODAR

Traian OSTAIE

Ioan Constantin Giurgiu

Al doilea episcop greco – catolic, Ioan Constantin Giurgiu (1), s-a născut în anul 1682, în comuna Strâmbu, județul Cluj, din protopopiatul Cășeiu (2), localitate cunoscută în limba maghiară sub numele de Horgospatak, de unde, Ioan Giurgiu, se va alege cu numele Patachi, nume sub care va fi cunoscut de către cea mai mare parte atât a contemporanilor lui cât și a celor care îl vor studia mai târziu. Se alege cu acest nume din cauza cutumei vremii de înmatriculare la școală, respectiv elevul primea numele derivat al localității – Pataki. (3)

Provine dintr-o familie de mici nobili ortodocși, tatăl Ioan și mama sa, Salomeea. Rămânând orfan de tată, a fost crescut de un frate mai mare, administrator al moșiei guvernatorului Kornis (4).

Istoricul Zenovie Păclișanu (5) spune că a fost luat apoi de călugării iezuiți în Colegiul lor din Cluj, informație pe care o are de la biograful lui Patachi, David Mariaffi de Maxai, unul dintre curatorii Bisericii Unite, apropiat al episcopului, care afirmă că acesta, Patachi, l-a rugat și a obținut de la rectorul de atunci al colegiului și superiorul Societății Iezuite de atunci din Cluj Napoca, părintele Sigismund Vizkeleti o bursă spre a studia în seminarul iezuit din Cluj – "...supplicavit et etiam obtinuit ab admodum Reverendo Patre Sigismundo Vizkeleti, tum superiore RR. PP. Societatis Iesu Christi Claudiopolitano, ad seminarium studiorum pauperum suscipi..." (6).

De la Colegiul Iezuit, unde a studiat în clasa de Rhetorică și științele umane, datorită situației sale școlare eminente, a fost trimis să studieze mai departe, la Colegiul Pazmanium din Viena, unde studiază Logica și Physica, în anul școlar 1705 – 1706, unde a fost primul dintre cei peste trei sute de studenți, fapt care l-a propulsat și mai departe, ajungând ca la 24 octombrie 1705, la recomandarea părintelui iezuit, Gabriel Hevenesí, rectorul Colegiului Pazmanium din Viena, să fie înmatriculat la Colegiul Germanico – Hungaricum din Roma, sectio Hungarorum. Aici se remarcă ca un student muncitor, îndeplinind și funcții administrativ – scolastice (decanus nationis Hungaricae, magister ceremoniarum). Tot aici, la 16 august 1710 obține diploma de doctor în Teologie morală și speculativă, având calificativul Summa cum Laude. De reținut faptul că este primul român care obține diploma de doctorat. Diploma sa a fost întocmită de cardinalul Joannes Baptista Ptolemaeus, pe atunci rector al Colegiului din Roma, și atent supravegheat al lui Patachi. (7)

La începutul lunii septembrie a anului 1710, în calitate de teolog în anul IV la Roma, acesta părăsește institutul, fiind trimis de Congregația De Propaganda Fide "ad missiones apostolica...per Transylvaniam et Valachiam". (8)

În 1712, după ce a cutreierat țara un an de zile, se stabilește în Făgăraș, pentru că, așa cum spunea în

scrisoarea din 20 mai 1712 trimisă cardinalului primat de Esztergom, Christian August de Saxonia, "districtus Fogarasiensis sit ferme totus valachicus". (9)

Aici se ocupă cu gândul de a înființa o școală românească, pentru ca ținutul să nu mai fie silit să cerceteze școala calvinească. În acest sens, primește de la comandantul cetății, Iosif Boer, promisiunea a 200 de florini pentru cumpărarea terenului potrivit. În urma intervenției cardinalului Ptolemei, căruia îi comunicase acest plan, Congregația De Propaganda Fide a hotărât la 22 august 1712 să-i dea prin Nunțiatura din Viena, un ajutor care să nu depășească suma de 100 de scudi pentru întemeierea școlii.

După moartea lui Atanasie Anghel, la 20 decembrie 1713, Patachi scrie din nou cardinalului primat solicitându-i reînnoirea delegației de misionar și exprimându-și în termeni destul de clari dorința de a ajunge în fruntea vlădiciei vacante: "...eu sunt dispus să-mi dau zi și noapte sângele și sudoarea pentru salvarea iubitei mele națiuni valahe, în oricare rit, în orice mod și cu acea prea umilă ascultare... (valachica misera plebs)" (10). De altfel, pe când era student teolog la Roma, se impusese într – atât de mult încât unii îl credeau potrivit să fie numit succesor al episcopului Iosif de Camillis în fruntea episcopiei Muncaciului.

Data fiind complexitatea alegerii lui Patachi în fruntea vlădiciei vacante, nu ne vom propune aici dezbaterea chestiunii alegerii lui. Totuși, de o importanță aparte pentru bunul mers al acestui articol, vom menționa

(continuare în pag. 19)

(urmare din pag. 18)

că din 20 decembrie 1713, data morții episcopului Atanasie, până la 9 ianuarie 1715, data alegerii lui Patachi ca episcop al românilor uniți, va urma o perioadă de aproximativ 13 luni cu multe dezbateri ecleziastice, mai exact se vor desfășura nu mai puțin de cinci sinoade electorale (variantele propuse de protopopi erau teologul defunctului episcop – iezuitul Francisc Szunyogh, însă acesta refuză, și secretarul aceluiasi episcop defunct – Wenceslaw Frantz), adunări care se pronunță pro sau contra alegerii lui Patachi, dese stări destul de tensionate din cadrul sinoadelor electorale, relații tensionate între protopopii electori, momente în care autoritatea laică își face simțită prezența, implicându-se mult mai mult decât ar fi avut competența, tergiversările existente în dialogul Roma – Viena despre dreptul de patronat asupra noii episcopii, locul de reședință, dotarea ei cu mijloacele materiale aferente, toate acestea ducând la nimic altceva decât la o slăbire a unirii în rândul românilor, evidente consecințe manifestându-se deja de la primele momente ale morții lui Atanasie.

Perioada de alegere a episcopului Patachi se poate împărți în două mari părți: prima ar fi până la 9 ianuarie 1715, context în care a fost ales de români, iar a doua din 1715 până la data apariției bulei de confirmare,

După cum s-a spus deja mai sus, la 9 ianuarie 1715 Patachi este ales episcop al uniților, la Sibiu (fapt ce reprezintă o premieră, cu totul neagreată de majoritatea protopopilor electori), în cadrul unui sinod la care au participat un protopop - Ionașcu Monea, din Veneția Făgărașului - și un mic sobor de 12 preoți. În luna octombrie a anului 1716, Patachi, pleacă la episcopul unit din Croația, Raphael Markowich, spre a fi primit în comunitatea bazilitană. În luna februarie a anului 1717 pleacă la Viena, de unde va lupta cu ardoare pentru drepturile preoților români lăsați acasă. În prima duminică din Postul Mare a anului 1717 primește schima și face profesiunea de credință.

Problemele ce ținneau de dreptul de patronat asupra episcopiei, întemeierea ei, oferirea unui nou loc de reședință, deoarece în spiritul deciziilor Conciliului Lateran IV (1215) nu puteau exista doi episcopi catolici în același oraș - Alba Iulia, și de aici și problemele apărute în dialogul cu episcopul romano – catolic de Alba Iulia, Martonffi, problema episcopului în sine - aceea că el era preot romano – catolic – drept pentru care s-a hotărât trecerea sa la ritul bizantin, toate acestea spre a putea deveni episcop legitim al românilor uniți, reprezintă greutățile și dificultățile celei de-a doua perioade a alegerii episcopului.

Aceste greutăți sfârșesc în vara anului 1721 când prin bula papală *Rationi congruit* (11), este întemeiată la Făgăraș - unde biserica Sfântul Nicolae, ctitorie brâncovenească, devine catedrală, și își schimbă hramul, fiind instituit hramul Sfântului Spirit - episcopia română unită, bula papală *Ecclesiam Christi* primește confirma-

rea din partea Sfântului Scaun, ambele trimise de papa Inocențiu al XIII – lea, iar prin ordinul imperial din 28 septembrie 1723, Patachi își primește numirea oficială de episcop și totodată de înnoobilare: "expediendi diplomatibus rationem occurrere consideratio, quae ulteriorum sui requirit discussionem hinc quoad superinde nostra sequetur resotio, vobis interea hisce benigne mandamus, quatenus praecontactum fidelem nostrum Ioannem Nemes Lib. Baronem de Patak pro reali et indubitatio... episcopo Fogarasiensi...agnoscere" (12).

În timpul păstoririi efective a lui Patachi, mai mulți preoți veniți din alte eparhii, hirotoniți de alți episcopi, au fost înlăturați, precum au fost și acei presupuși călugări care îndepărtau pe oamenii din comunitățile parohiale de preoții lor, oferind diferite slujbe, neștiindu-se dacă au sau nu darul preoției sau sunt doar niște înșelători. În scurta păstorie, Patachi a convocat un sinod, la 26 februarie 1725 (13), a hirotonit 37 de preoți (printre care unul la Năsăud, trei la Arieș, unul la Făgăraș, unul la Broșteni, unul la București și unul la Budești). (14)

La 29 octombrie 1727, după o păstorie de facto de abia patru ani, timp în care, cum spune Samuil Micu "nației românești bun părinte și milostiv" (15), Patachi s-a stins din viață la doar 46 de ani.

(1) "Huius verum nomen fuit Ioannes L.B. Giurgiu, sed e feudo familiae Strimba (Hungariae Hogos – Patak) appellatus est comuniter Pataky vel etiam Nemes", Andrei Verres, *Matricula et Acta Alumnorum Collegii Germanici et Hungarici ex Regno Hungariae oriundorum*, Budapesta, 1917; Nicolao Nilles, *Symbolae ad illustrandam Historiam Ecclesiae Orientalis in Terris Coronae S. Stephani, Oeniponte*, 1885; (2) Augustin bunea, *Din istoria românilor. Episcopul Ioan Inocențiu Klein (1728 - 1751)*, ediția a II – a, realizată de Ioan Chindriș și Niculina Iacob, Napoca Star, Cluj, 2012; (3) Maria Someșan, *Incepăturile Bisericii Române Unite*, editura All, București, 1999, p. 55; (4) Idem; (5) Zenovie Păclișanu, *Istoria Bisericii Române Unite, partea I – a*, (1697 – 1751), ediția a II – a, în *Perspective*, nr. 65- 68, iulie 1994 – iunie 1995, anul XVII, text publicat de Octavian Bârlea, München, 1995, p. 181. (în continuare vom cita *Istoria Bisericii Române Unite*); (6) Idem, *Mărunțișuri istorice, partea a II – a*, în *Cultura Creștină*, nr. 9, septembrie 1936, anul XVI, Blaj, p. 522; (7) Pentru varianta în limba latină a diplomei de doctorat la Nicolao Nilles, *Symbolae ad illustrandam Historiam Ecclesiae Orientalis in Terris Coronae S. Stephani, Oeniponte*, 1885; (8) *Istoria Bisericii Române Unite*, p. 181; (9) *Ibidem*, p. 182; (10) Iacob Mărza, *Biserică, politică și cultură la episcopul Ioan Giurgiu Patachi (1681 - 1727)*, în *Anales Universitatis Apulensis, series Historica*, nr. 11, II, 2007, pp. 48 – 67. Varianta citatului în limba latină la Nicolao Nilles, *Symbolae ad illustrandam Historiam Ecclesiae Orientalis in Terris Coronae S. Stephani, Oeniponte*, 1885; (11) Această bulă este considerată de Ioan Chindriș ca fiind "rezultatul unui episod dens de politică bisericească autohtonă și austro – vaticană", Ioan Chindriș, *Cultură și societate în contextul Școlii Ardelene*, editura Cortimpex, Cluj, 2001, p. 23; (12) *Istoria Bisericii Române Unite*, p. 193; (13) Documentele sinodului la Nicolao Nilles, *Symbolae ad illustrandam Historiam Ecclesiae Orientalis in Terris Coronae S. Stephani, Oeniponte*, 1885; (14) Greta Monica Miron, *poruncește, scoală-te, dute și propoveduește...Biserica Greco – Catolică din Transilvania. Cler și enoriași (1697 - 1782)*, Presa Universitară Clujeană, Cluj, 2004, p. 196; (15) Samuil Micu, *Scurtă cunoștință a istoriei românilor*, introducere și îngrijirea ediției de Cornel Cîmpeanu, Editura Științifică, București, 1963, p. 114; (15) Samuil Micu, *Scurtă cunoștință a istoriei românilor*, introducere și îngrijirea ediției de Cornel Cîmpeanu, Editura Științifică, București, 1963, p. 114

Caritas Eparhial a inaugurat cel de-al doilea magazin

Nu este un simplu magazin „second-hand”, ci un loc de unde poți să îți cumperi haine și să faci o faptă bună.

Asociația Caritas Eparhial Oradea a inaugurat al doilea magazin *second-hand* „dinȘifonier”, situat în **Oradea, str. Ioan Cantacuzino nr. 56.**

„Clienții „dinȘifonier” vor avea ocazia ca, prin achiziționarea produselor din cadrul magazinului, să beneficieze atât de produsul achiziționat, cât și să contribuie la o schimbare socială”, se arată într-un comunicat transmis ulterior de asociație.

Practic, este vorba despre un concept de magazin *second-hand* ce furnizează articole de îmbrăcăminte, încălțăminte, mobilier, obiecte de uz casnic și accesorii de înaltă calitate, având un personal calificat și prețuri accesibile.

DinȘifonier este de fapt o structură de economie socială și s-a născut în cadrul proiectului „Implicare activă pentru dezvoltare comunitară”, finanțat prin Fondul Social European, Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane.

Proiectul a fost derulat, în perioada 5 ianuarie – 31 decembrie 2015, de Asociația Caritas Eparhial Oradea, în parteneriat cu SC Public Euconsulting SRL, iar obiectivul său general a fost facilitarea accesului pe piața muncii a unui număr de 60 de persoane aparținând grupurilor vulnerabile.

Astfel, în cadrul proiectului au fost inițiate 3 forme de economie socială, care au creat 16 locuri de

muncă pentru persoane vulnerabile: firma de construcții SC CEO CONSTRUCT SRL, firma de comerț cu amănuntul SC CEO STORE SRL, precum și un atelier de producție lumânări, SC ARDDOR D-LUXE SRL.

Potrivit administratorului Bianca Ghețe, magazinul funcționează de luni până vineri, între orele 10 și 18.

Primul Magazin „dinȘifonier” a fost deschis în august 2015, tot în Oradea, pe str. Decebal, nr. 76, bl. C6 parter.

Elena MARINESCU www.ebihoreanul.ro

Caritas Eparhial la EduFest

Prima ediție a Edufest, eveniment organizat de Edubiz, s-a bucurat de succes. Câteva sute de tineri s-au arătat dornici să afle ofertele de practică și de voluntariat ale ONG-urilor prezente în Parcul 1 Decembrie. „Încă din luna mai ne-am apucat să lucrăm la acest proiect. Ne-am dorit să aducem împreună asociații cu diferite obiective, din domenii diferite de activitate, și tineri interesați să învețe și dornici să facă parte din viața comunității. Mulțumim partenerilor noștri și tinerilor „edubiști” pentru implicare. Sperăm că obiectivul nostru – acela de a stabili cât mai multe colaborări de viitor, să se fi îndeplinit”, a arătat Teodora Chifor, coordonator EduBiz.

Potrivit acesteia, 24 de entități au spus prezent invitației EduBiz de a lua parte la eveniment. Printre acestea: Asociația Caritas Eparhial Oradea, AIESEC, Interact Oradea, Crucea Roșie Română, CoderDojo, Cercetașii României, Asociația Studenților Farmaciști din Oradea, Fundația Comunitară Oradea, Asociația SOS Autism Bihor, Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Bihor Asociația Pași Împreună, Leo Club Black Eagle Oradea și altele.

Organizațiile și-au prezentat obiectivele și activitățile și i-au invitat pe tineri să facă parte din echi-

pa lor. „Evenimentul este binevenit pentru tineri, dar și pentru persoanele de orice vârstă, care vor să se implice în acțiuni de voluntariat, să facă ceva pentru comunitate. Oferta a fost cât se poate de diversificată. Domeniile sunt multe. De activitățile noastre au fost interesați mulți tineri. Noi am pus accent pe activitățile de la Centrul Maria Rossa (cantina și dușurile sociale, centrul de zi pentru copii și clovnii doctori). Pentru acestea avem nevoie zilnic de voluntari, pe tot parcursul anului. Evenimentul este bun pentru vizibilitate. Tinerii află în ce domenii pot să se implice”, a declarat Cristina Todorean, voluntar al Asociației Caritas Eparhial Oradea.

Ineditul ediției din acest an a fost concursul de comori, la care s-au înscris tineri, împărțiți în echipe. Ei au avut de descoperit câteva puncte indicate (străzi sau clădiri) din centrul municipiului. Echipa câștigătoare (cea care a descoperit punctele indicate și a ajuns prima la locul din care s-a dat startul) a primit drept premiu participarea gratuită la programul de dezvoltare personală EduBiz. Evenimentul a fost organizat de EduBiz, în parteneriat cu Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Bihor, cu susținerea Primăriei Oradea.

Crina DOBOCAN www.bihon.ro